

Sprawozdanie z realizacji Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych za 2022 r.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027 przyjęta w dniu 30.12.2020r. Uchwałą Nr XXIX/130/2020 Rady Powiatu Wieruszowskiego wskazuje na najważniejsze przedsięwzięcia, które w ramach swoich kompetencji Powiat musi wykonać. Opiera się na takich przesłankach jak:

- dokonanie wyboru obszarów i skupienie się na największych problemach w powiecie
- współdziałaniu różnych instytucji, organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych
- lepsze wykorzystanie instytucji już istniejących.

Mając powyższe na uwadze została określona MISJA Strategii: *Rozbudowa systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i rozwoju mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.*

Do realizacji misji przyjęto następujące cele strategiczne:

- A) Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną.
- B) Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa.
- C) Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia.

W celu zrealizowania celów strategicznych sprecyzowano cele operacyjne i przypisano im kierunki realizowanych działań. Tworzą one programy realizacyjne dla poszczególnych celów strategicznych.

W ramach celu strategicznego **A – Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną**, zostały określone następujące cele operacyjne:

A1 – Pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji.

A2 – Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej.

A3 – Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

A4 – Poprawa jakości życia osób starszych.

W ramach celu strategicznego **B - Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa**, zostały określone następujące cele operacyjne:

B1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, poszukujących pracy, kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców.

B2 – Promocja przedsiębiorczości.

B3 - Współpraca z samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji zawodowej.

B4 - Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.

B5 - Wdrażanie cudzoziemców do lokalnego rynku pracy.

W ramach celu strategicznego **C - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia**, zostały określone następujące cele operacyjne

C1- Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnością, ich praw, potrzeb, możliwości, oraz wkładu we wszystkie sfery życia.

C2 - Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

C3 - Tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienie polityki równości szans osób z niepełnosprawnością na rynku pracy.

C4 - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością dostęp do przestrzeni publicznej i uczestnictwa w życiu społecznym.

Sprawozdanie z realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w 2022 roku zostało opracowane na podstawie kart informacyjnych do monitorowania strategii, które napłynęły od wielu instytucji, lokalnych samorządów i organizacji pozarządowych.

W ramach celu strategicznego **A – Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną** na terenie powiatu podejmowano szereg działań wpisujących się w Gminne Programy Wspierania Rodziny oraz Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Cel operacyjny A1 - pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji

Do realizacji celu przystąpiło szereg różnych podmiotów tym: gminy z terenu powiatu wieruszowskiego, placówki oświatowe, instytucje pomocy społecznej: w tym Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Wieruszowie (PPP), Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie (MOPTUiW), Powiatowe Centrum Medyczne w Wieruszowie (PCM)

Zadanie promocja pozytywnego wizerunku rodziny i zdrowego stylu życia w 2022r. zrealizowano poprzez:

- organizację spotkań z młodzieżą, a także poruszając na godzinach wychowawczych tematy: prozdrowotne (np.: „Dojrzewanie jest trudne”, „Dorosłość-odpowiedzialność”, „Plusy i minusy nowej szkoły – adaptacja w środowisku rówieśniczym”, zajęcia integracyjne pt. „Można różnić się pozytywnie”), zajęcia warsztatowe dotyczące zagrożeń płynących z i ryzykownych zachowań w sieci, ogólnopolski projekt: „Zdrowo jem, więcej wiem”, ogólnopolski konkurs ekologiczno-edukacyjny EduPak, program Leader 100 Sport, projekt „Razem działamy, czysto oddychamy”, „Moje miasto bez elektro śmieci”, projekt „Gramy w zielone”- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie

- organizację dla wszystkich uczniów w szkole prezentacje podejmujące ważne kwestie i tematy np.: „Moja rodzina, jak sobie radzić z chorobą bliskich”, „GMO czy możemy spokojnie spać”, „Miłość i dojrzałość jako najlepszy sposób na przeciwdziałanie zagrożeniom” oraz prorodzinnych (np.: dot. odpowiedzialnego rodzicielstwa, funkcji rodziny, znaczenia prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka) np.: „Postawy empatii, uczciwości, szacunku i miłości wobec najbliższych”, „Moja rodzina i jej tradycje i zwyczaje”- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie

- organizację warsztatów profilaktycznych w formie pikników rodzinnych z elementami profilaktyki uzależnień, m.in. w gmina Łubnice, Sokolniki.

- organizację zajęć feryjnych, wakacyjnych np.: w GOKSiT w Sokolnikach, rajdu rowerowego, prowadzenie warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży, prowadzenie zajęć gry na gitarze dla dzieci i młodzieży oraz warsztatów rysunku udostępnianie sali na prowadzenie zajęć sportowych oraz prowadzenie ZUMBY dla dzieci, dorosłych i seniorów– Gmina Sokolniki,

- promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz promowanie pozytywnych postaw społecznych, np. organizowanie zajęć sportowych, organizowanie konkursów lokalnych i udział w ogólnokrajowych, organizacja spotkania z Andrzejem Kuchem- mistrzem Polski w skoku w dal- Gmina Sokolniki;

- udział uczniów i nauczycieli w akcjach prozdrowotnych tj. m.in: poprzez propagowanie nowych pozycji książkowych dostępnych księgozbiory biblioteki np.: zdrowe odżywianie-nowości czytelnicze, udział społeczności szkolnej w prelekcji na temat „Podstępne WZW”, „ARS, czyli jak dbać o miłość”, „Znamię! Znam je?”-dot. nowotworu skóry itp. realizacja- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie

- Kampanie informacyjno – edukacyjną- pt. „Tydzień informacyjny o szczepieniach”, w ramach którego tematem przewodnim Tygodnia dla chorób zakaźnych było przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych

do dbania o zdrowie własne i najbliższych zorganizowanych przez Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie

- Promowanie zdrowego stylu życia, poprzez zajęcia na temat zdrowego odżywiania przeprowadzonych przez panią Laurę Gabryelską z Powiatowego Centrum Medycznego w Wieruszowie, a także zajęcia z panią psychodietetyk Karoliną Krawczyk-Borowiec „Woda jako ważny składnik ludzkiego organizmu” - Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie;

- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie przybliżał istotne tematy na godzinach wychowawczych i wychowaniu do życia w rodzinie, m.in.:

- ✓ Rozpowszechnianie poprzez media społecznościowe, szkolną stronę internetową i wychowawców klas informacji dot. Dziecięcego Telefonu Zaufania Rzecznika Praw Dziecka oraz Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży, Numer SOS Linia Pomocy Pokrzywdzonym, Rzecznika Praw Pacjenta,

- ✓ umieszczanie w widocznych miejscach w siedzibach realizatorów Strategii plakatów, ulotek promujących zdrowy styl życia i pozytywny wizerunek rodziny, w tym wykonanie w szkołach gazetek informacyjnych pod hasłem np.: „Postawy empatii, uczciwości, szacunku i miłości wobec najbliższych”, „Rola diety w życiu człowieka”, „Podstępne WZW”, „Choroby AIDS i inne przenoszone drogą płciową” itp.

- W gminie Łubnice, Czastary i Galewice promowano pozytywny wizerunek rodziny w ramach pracy socjalnej. Rozwój wsparcia specjalistycznego dziecka i rodziny przejawiał się głównie poprzez świadczone poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z różnych przyczyn.

W środowisku poradnictwo świadczone było głównie przez:

- pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu,
- asystentów rodzinnych wspierających rodziny z dziećmi, którym z różnych względów zagraża rozpad, zatrudnianych w 6 ośrodkach pomocy społecznej (7 asystentów wspierało 56 rodzin).

Stacjonarne poradnictwo realizowane było głównie w:

- starostwie powiatowym oraz w urzędach gminy, również w ramach **nieodpłatnej pomocy prawnej**,
- ośrodkach pomocy społecznej,
- MOPTUiW w Wieruszowie poprzez m.in.: działania terapeutyczne z zakresu uzależnień i przemocy domowej (poradnictwo przeprowadzano również w placówkach oświatowych z terenu gminy Wieruszów oraz w Szkole Podstawowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Mielešzynie, Szkole podstawowej w Osieku),
- PPP w Wieruszowie poprzez porady i konsultacje z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przeprowadzenie treningu umiejętności społecznych dla 6 dzieci, umiejętności wychowawczych dla rodziców, terapii rodzin, wspieranie rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – indywidualne konsultacje z psychologiem, logopedą, oligofrenopedagogiem, neurologopedą, surdopedagogiem, tyflopodagogiem, rehabilitantem i lekarzem, realizację rządowego programu „Za życiem”-korzystało 12 dzieci,
- placówkach oświatowych poprzez wsparcie pedagogiczne i psychologiczne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- PCPR w Wieruszowie i działającym od 2006 r. przy Centrum **Punkcie Interwencji Kryzysowej**. W 2022 r. w PIK udzielono 289 porad (porady realizowane głównie w formie bezpośredniej obsługi klienta, z możliwością poradnictwa telefonicznego) z zakresu głównie kryzysu małżeństwa i rodziny, ograniczenia władzy rodzicielskiej, alimentów, ustalenia kontaktów z dziećmi, trudności wychowawczych i w nauce, problemów osobistych, trudności emocjonalnych, depresji. W roku

sprawozdawczym prowadzono poradnictwo prawne -127 porad, psychologiczne – 123 porady i pracownika socjalnego – 39 porad.

- Pracownicy instytucji pomocy społecznej pomagali rodzinom, w których występowały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w załatwianiu spraw urzędowych, organizowali wsparcie materialne w postaci rzeczowej, współpracowali z kuratorami, wychowawcami, pedagogami szkolnymi, monitorowali funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
- GOPS w Sokolnikach zorganizował trening umiejętności wychowawczych z psychologiem dla 7 rodzin, korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, co stanowiło 42 spotkania osobiste.
- W GOPS w Czastarach w roku 2022 1 asystent pracował z 7 rodzinami liczącymi 10 dzieci. W trakcie roku 2022 zakończył pracę z 2 rodzinami.
- GOPS w Łubnicach – 1 asystent pracował z 14 rodzinami, w których łącznie było 30 dzieci.
- GOPS Bolesławiec – 1 asystent pracował z 8 rodzinami.
- GOPS w Sokolnikach 1 asystent pracował z 7 rodzinami.
- MGOPS w Lututowie 2 asystentów wsparło pomocą 11 rodzin.
- MGOPS w Wieruszowie prowadził porady psychologiczne dla 26 osób, 10 rodzin zostało objętych pomocą asystenta rodziny.
- GOPS w Galewicach wspierał rodziny w ramach pracy socjalnej.
- W ramach rozwoju wsparcia specjalistycznego dla dziecka i rodziny ważną rolę odegrał **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem**, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów. Ośrodek prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Powiat Wieruszowski w 2022r. za kwotę 37.000,00zł zlecił Caritas zadanie publiczne polegające na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Na podstawie umowy Powiatu Wieruszowskiego z Caritas Diecezji Kaliskiej w okresie od 1.01.2022r. do 31.12.2022r. zabezpieczono min. 5 miejsc noclegowych dla mieszkańców powiatu w kryzysie w w/w Ośrodku. Ośrodek, zgodnie z regulaminem zapewniał również poradnictwo specjalistyczne w zależności od potrzeb. W 2022r. z pomocy Ośrodka skorzystały 3 osoby.
- W zakresie rozwoju wsparcia specjalistycznego dziecka i rodziny organizowano zajęcia pozalekcyjne, przy placówkach edukacyjnych funkcjonowały kółka zainteresowań i zajęcia dodatkowe rozwijające umiejętności ucznia (np.: kółko języka francuskiego, kółko historyczne, kółko dziennikarskie, koło PCK, zajęcia medialne LO TV, edukacja czytelniczo-medialna) - Szkoły Ponadpodstawowe w Wieruszowie.
- Biblioteki mieszczące się na terenie powiatu organizowały zajęcia wychowawczo-czytelnicze dla dzieci.
- Szkoły wspierały dzieci i młodzież - uczniowie mogli korzystać z pomocy psychologicznej, pedagogicznej w formie bezpośredniej i zdalnej.
- Na terenie powiatu działały placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego i świetlice: 4 w Gminie Wieruszów, 1 świetlica gminna na terenie Gminy Sokolniki, 4 świetlice wiejskie na terenie Gminy Łubnice w: Dzietrzkowicach, Łubnicach, Kolonii Dzietrzkowice i Wójcinie, 2 świetlice w Gminie Czastary, 4 świetlice szkolne w Lututowie oraz 1 świetlica z 3 filiami w Chróście, Miesleszynie i Żdżarach na terenie Gminy Bolesławiec.

Realizacja programów i projektów na rzecz dziecka i rodziny. Podejmowano działania w ramach Gminnych Programów Wspierania Rodziny. Gminy realizowały Programy: „Asystent Rodziny”, „Posiłek w szkole i domu”, „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa”. Realizowano projekty skierowane dla dzieci i młodzieży w szkołach m.in.:

- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie zorganizował „Charytatywny Kiermasz Świąteczny”, z którego dochód był przeznaczony na budowę domu opieki dla chorych dzieci z domów dziecka w Opatowie.
- Zespół Szkół Ogólnokształcących zorganizował zajęcia sportowo-rekreacyjne „Piknik z Kopernikiem”, które były skierowane do wszystkich uczniów szkoły.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna realizowała rządowy program „Za życiem”.
- MGOPS w Wieruszowie realizował program Wspierania Rodziny, z którego korzystało 45 osób w tym 27 dzieci.
- W gminie Wieruszów realizowano działania w ramach programów profilaktycznych, promujących pozytywny wizerunek rodziny i zdrowy styl życia tj.: „Skąd się biorą produkty ekologiczne” „Bieg po zdrowie”, jak również realizowano programy profilaktyki antynikotynowej, otyłości, profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy i alkoholu.

Wsparcie finansowe dziecka i rodziny realizowane było głównie przez OPS -y poprzez m.in.:

- ✓ wypłatę zasiłków zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- ✓ wypłatę świadczenia wychowawczego – Rodzina 500+(01.01.2022-31.05.2022),
- ✓ wypłatę stypendiów szkolnych/socjalnych,
- ✓ wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych,
- ✓ wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- ✓ dożywianie,
- ✓ odpłatność za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej,
- ✓ odpłatność za pobyt dzieci w Rodzinnym Domu Dziecka.

Gminy z terenu powiatu kontynuowały realizację programu „Karta Dużej Rodziny”.

Ponadto w ramach realizacji celu strategicznego A część placówek oświatowych włączyła się w akcje charytatywne („Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Szlachetna paczka”).

Działania służące osiągnięciu celu operacyjnego A2 – **rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej** podejmowane były przez PCPR w Wieruszowie.

Polegały na:

- promocji rodzinnej pieczy zastępczej, która prowadzona była poprzez: kolportaż ulotek promujących rodzinne formy pieczy zastępczej oraz prowadzeniu bieżącej działalności informacyjnej w siedzibie Centrum oraz w środowisku przez 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- wsparciu specjalistycznym dla rodzin zastępczych poprzez:
 - zapewnienie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (34 porady psychologiczne i 52 porady pedagogiczne),
 - kierowanie do Punktu Interwencji Kryzysowej w przypadku konieczności zapewnienia pomocy prawnej rodzinom zastępczym – 13 rodzin objętych pomocą – 26 porad,
 - prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych-odbyły się 2 spotkania, w których wzięło udział 8 osób,
 - zrealizowano także 2 szkolenia, w tym: 1 we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wieruszowie nt.: oraz „Moje dziecko nie może żyć bez smartfonu i komputera”- udział wzięło 14 osób oraz szkolenie pt. „Przegląd najczęściej występujących zaburzeń wieku dziecięcego”, w którym wzięło udział 10 osób.

Rodziny zastępcze oraz wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej uzyskiwali pomoc finansową, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Objęci zostali również pomocą w ramach świadczenia wychowawczego 500+ w okresie 01.01.2022r-31.05.2022r.

- podnoszeniu jakości wsparcia rodzin zastępczych poprzez zatrudnianie 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, oraz doskonalenie kadry pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach: w 2022r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wzięło udział w 6 szkoleniach, psycholog uczestniczył w 6 szkoleniach i 1 konferencji, pedagog wziął udział w 7 szkoleniach i 1 konferencji.

- rozwój rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej:

Na dzień 31.12.2022r. w rodzinnej pieczy zastępczej było 40 rodzin liczących 59 dzieci, w tym nowo utworzonych w roku kalendarzowym:

- ✓ 7 rodzin zastępczych spokrewnionych (umieszczono 10 dzieci),
- ✓ 2 rodziny niezawodowe (umieszczono 3 dzieci),
- ✓ 1 rodzinę zawodową (umieszczono 1 dziecko),

W 2022r. funkcjonowały **3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego**, w których umieszczonych było na dzień 31.12.2022r. łącznie 25 dzieci. W ciągu roku kalendarzowego w/w placówce umieszczono 9 dzieci. Placówki prowadzone są przez Fundację „Happy Kids” z Łodzi. Na utrzymanie placówek 2022r. Powiat przeznaczył kwotę 766.138,33zł.

- współpraca z ośrodkami adopcyjnymi:

Przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi uczestniczyli z posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci. W 2022r. przeprowadzono 97 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał 3 opinie w sprawie przysposobienia małoletnich dzieci- 2 dzieci nie została zakwalifikowana do przysposobienia z powodu braku zgody opiekuna na badanie psychologiczne. Natomiast 1 dziecko zostało zakwalifikowane do przysposobienia (sprawa w toku).

- wsparcie młodzieży opuszczającej system rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na dzień 31.12.2022r. u 28 pełnoletnich wychowanków w rodzinnej pieczy zastępczej monitorowano indywidualny program usamodzielnienia natomiast w instytucjonalnej pieczy zastępczej monitorowano 14 indywidualnych programów usamodzielnienia. W roku 2022 - 4 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej osiągnęło pełnoletność. Dwóch wychowanków podjęło decyzję o dalszej edukacji i pozostaniu w rodzinie zastępczej. Dwóch wychowanków zadeklarowało chęć opuszczenia rodziny zastępczej po ukończeniu szkoły średniej.

W celu realizacji zadania tworzenie lokalnych programów rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej realizowano trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023. Realizowano projekt partnerski współfinansowany ze środków EFS pn.: „**Centrum Usług środowiskowych – Razem łatwiej**”. W ramach w/w projektu 13 dzieci skorzystało z korepetycji z j. angielskiego i 14 dzieci korzystało z korepetycji z matematyki. Do realizacji usługi PCPR w Wieruszowie zatrudnił 4 korepetytorów. W lutym 2022r. zrealizowano zaplanowany w ramach projektu obóz integracyjno-terapeutyczny dla dzieci z pieczy zastępczej i rodziców zastępczych w miejscowości Księża Młyny dla 39 osób, tj. 22 dzieci z pieczy i 17 osób z ich otoczenia. Kolejny obóz integracyjno-terapeutyczny, zaplanowany w ramach projektu dla dzieci z pieczy zastępczej i rodziców zastępczych został zrealizowany w miesiącu lipcu 2022r w miejscowości Polańczyk dla 53 osób tj. 24 dzieci z pieczy i 29 osób z ich otoczenia. Podczas obozów uczestnicy brali udział w zajęciach integracyjno-terapeutycznych, mieli zapewnione noclegi oraz wyżywienie. Celem obozów była socjalizacja właściwych postaw dzieci i młodzieży z problemami emocjonalnymi, uwolnienie się od stresu po roku szkolnym, aktywne spędzanie czasu bez elektroniki, podniesienie samooceny oraz wsparcie opiekunów w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W zakresie celu operacyjnego **A.3 – przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie** prowadzono:

- profilaktykę uzależnień, najszerszą działalność w w/w zakresie prowadził MOPTUiW w Wieruszowie, który m.in.:

- ✓ prowadził zajęcia i spotkania o tematyce profilaktycznej w szkołach: Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Korczaka w Wieruszowie, Szkoła podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Wieruszowie, Szkoła podstawowa przy Zespole Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie, Szkoła Podstawowa w Bolesławcu, Szkoła Podstawowa w Teklinowie, Szkoła Podstawowa w Pieczyskach, Szkoła Podstawowa w Wyzanowie, Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Wieruszowie, Szkoła Podstawowa w Galewicach, Szkoła Podstawowa w Czastarach (łącznie liczba uczniów biorących udział ok. 800 i rodziców ok. 600, 40 zajęć dla uczniów, 7 zajęć dla rodziców),
- Profilaktykę prowadziły również gminy, placówki oświatowe, KPP w Wieruszowie, PPP w Wieruszowie oraz instytucje pomocy społecznej (w siedzibach ośrodków oraz w terenie podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych i w trakcie wizyt asystentów rodziny w domach podopiecznych).
- W gminie Sokolniki GOPS we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizował konkurs plastyczny „W barwach jesieni bez przemocy” (wpłynęło 16 prac) oraz po raz kolejny przyłączył się do ogólnoswiatowej kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży, której celem jest budowanie świata wolnego od przemocy, zapewniającego wszystkim prawidłowy rozwój.
- W gminie Galewice zorganizowano warsztaty feryjne (udział wzięło 60 osób), wakacyjne (115 osób wzięło udział), zorganizowano także spektakl profilaktyczny dla 52 osób. Organizowano także pogadanki profilaktyczne i aktywnie działała Grupa Wsparcia Jutrzenka.
- Realizatorzy Strategii w zakresie swoich kompetencji prowadzili działalność informacyjną, promującą zdrowy styl życia, zachęcali do udziału w programach profilaktycznych, realizowali lekcje profilaktyczne, spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla rodziców. Szczególną uwagę w zakresie profilaktyki uzależnień zwrócono na uczniów szkół w różnym wieku. Uczniowie objęci byli wsparciem w ramach programów profilaktycznych i brali udział w spotkaniach o tematyce m.in.: „Dopalaczom mówimy STOP-wyberamy zdrowie”, „Bieg po zdrowie”.
- Ponadto uczniowie Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie wzięli udział w spotkaniu z p. Piotrem Stachowiakiem, realizatorem programu profilaktycznego „Hazard? Nie daj się wciągnąć – akcja edukacyjna.” Przeprowadzono także cykl spotkań na temat profilaktyki uzależnień oraz zapobiegania i zwalczania demoralizacji wśród młodzieży oraz z terapeutą uzależnień p. Dariuszem Soborczykiem, m.in.: nt.: skutków kontaktu młodego człowieka z substancjami psychoaktywnymi, cyberprzemocy itp. Prowadzono zajęcia edukacyjne w zakresie mitów dotyczących przemocy, procedury niebieskiej karty, trudności w życiu małżeńskim i rodzinnym i sposobów ich przewycięzania, sposobów radzenia sobie z alkoholizmem, narkomanią, mechanizmów uzależnień.

Wsparcie specjalistyczne dla dzieci, w przypadku przemocy i uzależnień, działania w tym zakresie prowadzone były głównie przez instytucje pomocy społecznej, PPP w Wieruszowie, MOPTUiW w Wieruszowie.

MOPTUiW w Wieruszowie:

- ✓ świadczył terapię uzależnień i współuzależnienia, z której skorzystało 167 osób,
- ✓ prowadził poradnię leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych tj. alkoholizm, narkomania, lekomania i innych oraz uzależnień behawioralnych dotyczących hazardu, internetu, pracoholizmu i innych,
- ✓ prowadził terapię współuzależnienia (2 grupy terapeutyczne dla łącznie 12 osób), w formie terapii indywidualnej i terapii grupowej,

- ✓ prowadził 3 grupy warsztatowe dla 18 osób (uzależnionych i współuzależnionych) z gminy Wieruszów, prowadzone w formie spotkań terepeutycznych,
- ✓ prowadził Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób nadużywających środków psychoaktywnych, dla mieszkańców gminy Wieruszów (450 konsultacji),
- ✓ prowadził działalność konsultacyjną w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców gminy Bolesławiec (dyżury 2 godziny w tygodniu, 18 konsultacje),
- ✓ przeprowadził 47 dyżurów interwencyjno-wspierających, z których skorzystało 122 mieszkańców gminy Wieruszów,
- ✓ zorganizował warsztaty psychologiczne „Ja też potrafię” dla 2 grup-18 dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 16 lat z gminy Wieruszów, w kontekście efektywnego radzenia sobie w środowisku rówieśników itp.
- ✓ współpracował z grupą Anonimowych Alkoholików „Prosna” (liczba spotkań - raz w tygodniu),
- ✓ prowadził działalność konsultacyjną w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców gminy Łęka Opatowska (dyżury 2 godziny w tygodniu, 49 konsultacji),
- ✓ w ramach współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym przy MGOPS w Wieruszowie pracownik Ośrodka motywował osoby do podjęcia leczenia odwykowego (spotkania Grupy Roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego, 21 spotkania z komisją GKRPA),
- ✓ prowadził **Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie**, w ramach Centrum prowadzone były oddziaływania psychologiczne zarówno w stosunku do osób doznających przemocy jak i w stosunku do sprawców przemocy, prowadzone były indywidualne sesje terapeutyczne (przeprowadzono 40 indywidualnych sesji terapeutycznych i 60 porad/konsultacji).
- **Wsparcie specjalistyczne w przypadku przemocy i uzależnień realizowane było m.in.: w ramach procedury „Niebieskie karty” przez KPP w Wieruszowie, instytucje pomocy społecznej (łącznie w powiecie założono łącznie 53 „NK” (gm. Wieruszów- 20 „NK”, gmina Czastary 8 „NK”, gmina Galewice 6 „NK”, gmina Łubnice 8 „NK”, gmina Sokolniki 2 „NK”, gmina Lututów 7 „NK”, gmina Bolesławiec 2 „NK”).**
- Ponadto w PCPR w Wieruszowie oraz działającym przy PCPR Punkcie Interwencji Kryzysowej świadczone było poradnictwo specjalistyczne psychologiczne, prawne, pracownika socjalnego. Udzielono 16 porad z zakresu przemocy domowej. Udzielono 9 porad z zakresu problematyki uzależnień i współuzależnienia/przemocy domowej.
- Realizowano gminne programy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.
- Na terenie gmin funkcjonowały Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), które włączały się w realizację w/w programów. GKRPA m.in.: kierowały osoby na leczenie odwykowe, motywowały do podjęcia dobrowolnego leczenia w ośrodkach leczenia uzależnień. Gminy zapewniały swoim mieszkańcom możliwość skorzystania ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień. Na terenach gmin funkcjonowały gminne punkty konsultacyjne w przypadku problemu uzależnienia (Sokolniki, Czastary, Łubnice).
- PCPR w Wieruszowie wśród ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego przeprowadziło rezezznanie w zakresie pozyskania osób chętnych (sprawców przemocy) do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, celem przedłożenia zapotrzebowania na realizację programu do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. O sprawie informowano również Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie, Prokuraturę Rejonową w Wieluniu, Sąd Rejonowy w Wieluniu i Żandarmeria. W związku z brakiem osób chętnych do udziału w programie zapotrzebowania na 2022r. nie złożono.

- Ponadto realizowano programy i projekty przeciwdziałania przemocy, w tym programy profilaktyczne tj.:
 - ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
 - ✓ Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wieruszowskim na lata 2017-2022,
 - ✓ Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminne Programy Przeciwdziałania Narkomanii,
 - ✓ Powiatowy Program Zapobiegania Przeszeczności, Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2019 – 2023,
 - ✓ Programy profilaktyczne dla uczniów szkół realizowane przez gminy, ośrodki pomocy społecznej.
- W obszarze podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się wsparciem osób zagrożonych/dotkniętych przemocą domową, uzależnieniem swoje kwalifikacje podnosili pracownicy instytucji pomocy społecznej (szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbyli pracownicy GOPS w Czastarach - 4 szkolenia (5 pracowników) i GOPS w Łubnicach – 2 szkolenia oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego; funkcjonariusze KPP w Wieruszowie – 4 szkolenia, pracownicy MOPTUiW w Wieruszowie-45 pracowników łącznie wzięło udział w 10 szkoleniach, PCPR w Wieruszowie 4 szkolenia-5 uczestników, pedagodzy, nauczyciele części placówek edukacyjnych. Łącznie udział wzięto w 40 szkoleniach/konferencjach.

W zakresie osiągnięcia celu operacyjnego **A.4 - wsparcie osób starszych** działały: PCM w Wieruszowie, PCPR w Wieruszowie, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście, DPS w Chróście Wsi, gminy/ops-y, placówki oświatowe.

Działania polegały na:

- opiece nad osobami starszymi w ramach poradni specjalistycznych i na oddziałach szpitalnych na zasadach ogólnych, w Zakładzie Opiekuńczo – Lecznym w Wieruszowie opieką objętych było 87 pacjentów, w hospicjum domowym 20 pacjentów, w hospicjum stacjonarnym 117 pacjentów, w dziale rehabilitacji – 606 pacjentów.
- świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych przez ośrodki pomocy społecznej, w powiecie skorzystało 74 osoby (w gminie Sokolniki 12 osób, w Galewicach – 17 osób, w Bolesławcu – 6 osób, w Łubnicach -13osób, w Wieruszowie – 8 osób i w Lututowie 18 osób)
- świadczeniu **usług sąsiedzkich** (MGOPS Wieruszów), w powiecie wieruszowskim tylko gmina Wieruszów realizuje tego typu usługę w ramach projektu partnerskiego Centrum Usług Środowiskowych – „Razem łatwiej”, z usług skorzystało 8 osób, usługi świadczone były przez 8 opiekunów/sąsiadów,
- świadczeniu usług opiekuńczych w **Dziennym Domu Pomocy** (MGOPS Lututów), liczba miejsc 25, w 2022r. z usług DDP skorzystało 52 osób, w DDP świadczone są usługi opiekuńcze przez: opiekuna domu, 5 opiekunów, ponadto podopieczni mogą liczyć na pomoc terapeuty zajęciowego, psychologa oraz masażysty, DDP zapewnia wyżywienie (śniadanie, obiad, podwieczorek), transport z miejsca zamieszkania do siedziby DDP, zadanie realizowane w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych - „Razem łatwiej” i kontynuacji projektu partnerskiego: Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim,”
- zapewnianiu całodobowej opieki m.in.: pensjonariuszom w Domu Pomocy Społecznej w Chróście Wsi (154 miejsca w DPS),
- świadczeniu poradnictwa m.in.: dla osób starszych, z niepełnosprawnością i ich rodzin w PCPR w Wieruszowie oraz przyznawanie w/w grupie osób dofinansowań ze środków PFRON, w zależności od potrzeb,

- prowadzeniu działalności integracyjno-kulturalno-aktywizującej osoby starsze (3 Kluby Seniora w Czastarach, Łubnicach i Sokolnikach, Uniwersytet III Wieku w Wieruszowie – działalność prowadzona z uwzględnieniem obowiązujących w danym czasie obostrzeń, Dom Pomocy Społecznej w Chróście – Wsi, Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i Chróście),
- działał także Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło w Wieruszowie.

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego A** na terenie powiatu promuje się pozytywny wizerunek rodziny i rozwija się poradnictwo specjalistyczne dla rodzin z problemami różnego rodzaju, dba się o bezpieczeństwo mieszkańców prowadząc profilaktykę w zakresie uzależnień i przemocy. W 2022 r. podobnie jak w roku poprzednim Powiat Wieruszowski zabezpieczył schronienie dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w kryzysie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem w ramach umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego, zgodnie z ustawą z dn. 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W 6 z 7 ośrodków pomocy społecznej zatrudniano asystenta rodziny. PCPR w Wieruszowie prowadził działania na rzecz rodzicielstwa zastępczego zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011r. Na terenie powiatu wieruszowskiego w 2022 r. funkcjonowały **3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego**. Pomimo wielu działań zachęcających do rodzicielstwa zastępczego obserwuje się nadal brak zainteresowania zawodowym rodzicielstwem. Rozwoju wymaga wsparcie dla usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Dla wychowanków brak jest mieszkań usamodzielnienia, co utrudnia im usamodzielnienie.

W ramach celu strategicznego **B – Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa** Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie (PUP) aktywizował osoby bezrobotne i poszukujące pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz organizację usług i instrumentów rynku pracy.

Cel operacyjny **B1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, poszukujących pracy, kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców** był realizowany przez pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy- w 2022r. było 1346 ofert pracy, w tym 274 ofert pracy subsydiowanej.

Beneficjenci urzędu, m.in:

- 1) korzystali z porad grupowych (3 spotkania grupowe-21 osoby),
- 2) korzystali z informacji zawodowej (89 osób),
- 3) poradnictwa zawodowego indywidualnego (235 osób),
- 4) byli kierowani na:
 - staże (221 osób), w tym 4 osoby poszukujące pracy,
 - szkolenia, w tym w ramach bonu szkoleniowego (19 osób, w tym 14 w ramach bonu szkoleniowego),
 - prace interwencyjne (15 osób),
 - roboty publiczne (7 osób),
 - prace społecznie użyteczne-15osób
- 5) otrzymali: bony na zasiedlenie (34 osób), bon zatrudnieniowy (1 osoba-1 podmiot).

Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie przez cały 2022r. promował usługi i instrumenty rynku pracy poprzez stronę internetową urzędu: www.wieruszow.praca.gov.pl .

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego zorganizowano szkolenia i kursy, z których skorzystało 77 pracowników oraz 5 pracodawców (m.in. 5osób egzaminy zawodowe, 4 osoby badania lekarskie, 1 osoba studia podyplomowe). Powiatowy Urząd Pracy czynnie wziął udział w targach pracy organizowanych przez Młodzieżowe Centrum Kariery OHP przy współpracy Hufca Pracy Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie wystawiając stoisko informacyjne.

Cel operacyjny **B2 Promocja przedsiębiorczości** realizowano m.in. poprzez dofinansowanie działalności gospodarczej- w 2022r. wsparcie otrzymało 75 osób. Organizowano również kursy i szkolenia dla 19 osób w tym 14 osób w ramach bonu szkoleniowego. Pomoc przyznano również w formie:

- 1) prac interwencyjnych - 15 podmiotów (15 osób),
- 2) bonu zatrudnieniowego - 1 podmiot (1 osoba),
- 3) robót publicznych – 7 podmiotów (7 osób),
- 4) refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 20 podmiotów (20 osób).

Cel operacyjny **B3 Współpraca z samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji zawodowej** realizowana była poprzez kierowanie na prace społecznie użyteczne- w 2022r. korzystało 15 osób.

Cel operacyjny **B4 Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych:**

- ze środków Funduszu Pracy utworzono łącznie 249 miejsc pracy na kwotę łączną 2.976.012,53 zł
- wypłacono także środki przeznaczone na dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w ramach COVID-19 w kwocie 5 000,00zł,
- **Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020**, w wyniku, których utworzono łącznie 93 miejsc pracy na kwotę 1078.405,12zł,
- **Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020** współfinansowany z Europejskim Funduszem Społecznym w wyniku, których utworzono łącznie 67 miejsc pracy na kwotę 1131.592,69 zł,
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy- zrealizowano na kwotę 246.939,20zł,
- wypłacano środki PFRON w wyniku, których utworzono łącznie 4 miejsca pracy na kwotę 32.944,80zł.

Cel operacyjny **B5 Wdrażanie cudzoziemców do lokalnego rynku pracy** poprzez wydawanie oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy przez cudzoziemca (748 oświadczeń: 313 dla obywateli Ukrainy, 379 dla obywateli Gruzji, 25 dla obywateli Białorusi, 23 dla obywateli Mołdawii, 1 dla obywatela Armenii oraz 7 dla obywateli Rosji), decyzji o zezwoleniu na prace sezonowe (5 decyzji), informacji starosty dot. możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi (898 informacje).

PUP promował świadczone przez siebie usługi poprzez: ulotki informacyjne, informacje zamieszczane na stronie internetowej PUP oraz w lokalnych mediach.

Podsumowując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego B** na terenie powiatu prowadzi się różnorodne działania w kierunku łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców, na które pozyskuje dodatkowe środki m.in.: z Europejskiego Funduszu Społecznego. Aktywizowane są także osoby z niepełnosprawnością, które wymagają szczególnej pomocy w usamodzielnieniu zawodowym.

W ramach celu strategicznego **C - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia** działały głównie: PCPR w Wieruszowie, gminy, PPP w Wieruszowie, placówki oświatowe oraz ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście, DPS w Chróście Wsi, organizacje pozarządowe, tj. TPD OM w Wieruszowie, SIKOS, Stowarzyszenie Integracyjne Rodzina w Lututowie.

W zakresie celu operacyjnego **C1- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnością, ich praw, potrzeb, możliwości, oraz wkładu we wszystkie sfery życia** rozwijano

działalność informacyjno-szkoleniową dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia oraz dla osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością poprzez:

- organizację i udział w/w osób w spotkaniach informacyjnych o tematyce prawnej, w tym prawa pracy, medycznej, zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością, mieszkalnictwa chronionego i treningowego oraz asystentury dla osób z niepełnosprawnością, spotkania organizowane m.in. w: DPS Chróścín Wieś, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróscinie, TPD OM w Wieruszowie, SI KOS,
- udzielanie informacji telefonicznych dot. praw i możliwości - Stowarzyszenie Integracyjne „Rodzina”,
- organizację i udział w/w osób w szkoleniach realizowanych w ramach różnych projektów dotyczących zagadnień związanych z niepełnosprawnością,
- realizację poradnictwa dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia, które świadczone było przez pracowników PCPR w Wieruszowie oraz w ramach pracy socjalnej przez pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej. Pracownicy PCPR w Wieruszowie udzielili 1181 porad dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- wywieszanie na tablicach informacyjnych informacji dot. osób niepełnosprawnych.

W ramach celu promowano wiedzę na temat praw, potrzeb i możliwości i umiejętności osób z niepełnosprawnością tj. realizowano różnorodne imprezy kulturalno-artystyczno-sportowe m.in.: Impreza Integracyjna „Twórczość-Terapia-Sukces”, Impreza Integracyjna „Spotkanie Przyjaciół”. Osoby z niepełnosprawnością i ich bliscy brali udział w spotkaniach opłatkowych, sylwestrowych, walentynkowych.

- W 2022r. prowadzona była działalność informacyjno-szkoleniowa dla osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością tj.: m.in.: kadra pracownicza DPS Chróścín Wieś, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróscinie uczestniczyła w zewnętrznych i wewnętrznych szkoleniach. W/w placówki organizowały cotygodniowe spotkania o charakterze informacyjnym, terapeutycznym, z zakresu zdrowego i prawidłowego żywienia, higieny osobistej, w zależności od potrzeb podopiecznych.

W osiągnięciu celu C1 ważną rolę odgrywały wspomniane wyżej organizacje pozarządowe, które z roku na rok poszerzają zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnością angażując w działania społeczność lokalną, instytucje samorządowe, placówki oświatowe, sponsorów, media.

W ramach celu operacyjnego **C.2 – wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** organizowano m.in.: w placówkach oświatowych pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, prowadzono działalność diagnostyczną terapeutyczną i profilaktyczną, zwiększano dostęp uczniów z niepełnosprawnością do nauki w placówkach ogólnodostępnych i integracyjnych, kadra pedagogiczna podnosiła swoje kwalifikacje w zakresie organizacji pracy psychologiczno-pedagogicznej (udział w szkoleniach, warsztatach, studiach podyplomowych). Aby osiągnąć cel prowadzono:

- ✓ zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapię: logopedyczną, psychologiczną indywidualną, dysleksji i dysortografii, EEG Biofeedback, socjoterapię, psychologiczne doradztwo wychowawcze, interwencje kryzysowe, indywidualne porady zawodowe, grupowe zajęcia aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu, zajęcia związane z trudnościami adaptacyjnymi (w w/w zadaniach realizowanych przez PPP w Wieruszowie łącznie udział wzięło 296 osób),
- ✓ badania psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczne dzieci z powiatu wieruszowskiego poprzez prowadzenie diagnozy psychologicznej (301 osób), pedagogicznej (246 osób), logopedycznej (56 osób) – PPP w Wieruszowie,
- ✓ przesiewowe badania logopedyczne (82 osoby) – PPP w Wieruszowie,
- ✓ zajęcia rewalidacyjne, integracji sensorycznej, dydaktyczno - wyrównawcze, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, korekcyjno-wyrównawcze, edukacyjno-terapeutyczne, rozwijające

uzdolnienia artystyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne (realizatorzy placówki oświatowe),

- ✓ działania wspierające rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (PPP w Wieruszowie),
- SI „KOS” kontynuowało realizację projektu pod nazwą Ośrodek Edukacji i Rehabilitacji „Być razem”. W ramach projektu odbywały się zajęcia grupowe i indywidualne: psychoterapia, rehabilitacja, arteterapia oraz terapia społeczna (udział w imprezach: sportowych, kulturalnych, wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych).
- Dzieci z niepełnosprawnością korzystały z placówek oświatowych ucząc się zarówno w klasach ogólnodostępnych jak i integracyjnych (w Gminie Wieruszów oddziały integracyjne funkcjonowały w Szkole Podstawowej nr 1 im. Janusza Korczaka, Szkole Podstawowej nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego).
- W miarę potrzeb prowadzone było nauczanie indywidualne, zatrudniano nauczycieli/specjalistów wspierających organizację kształcenia uczniów niepełnosprawnych. Gminy finansowały koszty dowozu uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych dostosowanych do niepełnosprawności.
- W szkołach realizowano szereg zajęć wyrównawczych, a nawet rehabilitacyjnych (Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie – funkcjonowanie zespołu edukacyjno-terapeutycznego, sali zajęć rehabilitacyjnych).
- W gminie Sokolniki zrealizowano lekcje połączone z głośnym czytaniem i rozmową z wychowankami.
- Kadra pedagogiczna zatrudniona w szkołach oprócz podnoszenia swoich kompetencji w ramach różnorodnych szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych wspierana była przez PPP w Wieruszowie (np.: PPP w Wieruszowie pomagała nauczycielom w opracowaniu „IPET”, prowadziła szkolenia dla nauczycieli, prowadziła grupę wsparcia dla pedagogów szkolnych, grupę wsparcia dla nauczycieli pracujących z dzieckiem niepełnosprawnym – autyzm, Zespół Aspergera, służyła wsparciem merytorycznym - obserwacja dziecka w przedszkolu). Kadra PPP w Wieruszowie doskonaliła się na szkoleniach np.: „Mechanizmy związane z doświadczaniem sytuacji trudnych, kryzysowych i traumatycznych oraz konsekwencji emocjonalno-społecznych dla osób doświadczających”, „Interwencja wychowawcza”, „Złość i frustracja u dzieci”, „Interwencja w sytuacji przemocy rówieśniczej”-metoda wspólnej sprawy według Kena Rigbiego, studia podyplomowe: Psychotraumatologia, Interwencja kryzysowa-rozpoznawanie, reagowanie, pomoc; Samouszkodzenia-jak pracować z młodym człowiekiem i jego otoczeniem.

W zakresie celu operacyjnego C.3 - tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienia polityki równości szans osób z niepełnosprawnością na rynku pracy działał PUP w Wieruszowie, oraz organizacje pozarządowe (TPD OM, SI KOS).

- PUP w Wieruszowie organizował dla osób niepełnosprawnych:
 - ✓ poradnictwo zawodowe: 13 porad indywidualnych i 8 informacji zawodowych dla 5 osób niepełnosprawnych,
 - ✓ staże dla 8 osób.

Pracę niesubsydiowaną podjęło 26 osób z niepełnosprawnością.

- TPD OM w Wieruszowie przygotowywało osoby z niepełnosprawnością do udziału w stażach i praktykach na chronionym rynku pracy (tj. 4 osoby odbyły staż oraz 5 osób odbyło praktyki

zawodowe w Podmiocie Ekonomii Społecznej TPD OM w ramach prowadzonej działalności, 1 osoba po odbytych stażu została zatrudniona w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Wieruszowie).

- Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonowała nadal utworzona w 2016 r. **spółdzielnia socjalna „Green Service”**. W w/w Spółdzielni zatrudnionych było 11 osób, w tym 10 z niepełnosprawnością.
- Działalność kontynuował utworzony w 2014 roku **Zakład Aktywności Zawodowej**, który zatrudniał na dzień 31.12.2022r. 38 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym (25 osób) i umiarkowanym (13 osób). W roku sprawozdawczym działała grupa wsparcia dla osób oczekujących na miejsce w ZAZ w Wieruszowie (SI KOS w Wieruszowie).

Cel operacyjny C.4 - **tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością dostęp do przestrzeni publicznej i uczestnictwa w życiu społecznym** osiągnąć był m.in. poprzez działania upowszechniające ideę dostępności środowiska przestrzeni publicznej i prywatnej dla osób z niepełnosprawnością o zróżnicowanej mobilności i percepcji.

Działania te polegały na likwidowaniu barier tj.:

- na bazie posiadanego taboru samochodowego organizowano dowóz osób niepełnosprawnych do szkół, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wieruszowie, ŚDS,
- w 2022 r. w ramach Programu PFRON „**Wyrównywanie Różnic Między Regionami III**” złożono do PFRON 2 wnioski, w tym:
 - 1 **wniosek** w ramach obszaru D - likwidacja barier transportowych za pośrednictwem Powiatu Wieruszowskiego na rzecz Gminy Czastary, wniosek dotyczył zakupu samochodu dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózku inwalidzkim, złożony w ramach wniosku projekt otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości **110.667,00zł**, projekt zrealizowany, całkowity koszt zakupu 192.000,00zł.
 - 1 **wniosek** w ramach obszaru B - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania za pośrednictwem Powiatu Wieruszowskiego na rzecz Gminy Galewice – wniosek dotyczył montażu windy zewnętrznej przy budynku Urzędu oraz dostosowania łazienki z WC do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Złożony w ramach wniosku projekt otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości **150.000,00zł**. Projekt w trakcie realizacji.

W 2022r. zakończono realizację projektów z 2021r. tj.:

- Powiatu Wieruszowskiego na rzecz Środowiskowego Domu Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i Chróście, zakończono projekt z 2021r, dot. zakupu mikrobusa dostosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym osób na wózku inwalidzkim- pozyskane dofinansowanie PFRON **72.000 zł**
- Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie, zakończono projekt z 2021r., dot. zakupu mikrobusa dostosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym osób na wózku inwalidzkim - pozyskane dofinansowanie PFRON **96.000 zł**,
- Gminy Sokolniki, zakończono projekt z 2021r, dot. montażu windy zewnętrznej w Urzędzie Gminy - pozyskane dofinansowanie PFRON **75.356,63zł**.
 - w ramach programu pilotażowego „**Aktywny Samorząd**” dofinansowano osobom z niepełnosprawnością:
 - oprzyrządowanie do posiadanego samochodu (3 osoby)
 - uzyskanie prawa jazdy dla osób z dysfunkcją narządu ruchu (1 osoba)
 - zakup sprzętu elektronicznego dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy (2 osoby)
 - zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (1osoba)

- utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka lub skutera o napędzie elektrycznym (4 osoby),
- zakup skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (4 osoby),
- zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (1 osoba)
- naukę na poziomie wyższym (6 osób-8 wniosków).

Ponadto ze środków PFRON:

- rozpatrzono pozytywnie 120 wnioski na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego (5 osób),
- zlikwidowano bariery architektoniczne (3 osób)
- zlikwidowano bariery w komunikowaniu się (1 osoba),
- dofinansowano turnusy rehabilitacyjne (142 osób, 90 opiekunów).
- Powiat Wieruszowski przystąpił do programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność”, który miał 2 formy:
 - „**Mieszkanie dla absolwenta**”, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów przez ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności beneficjenta. Program na kwotę 36.003,58zł, w 2022r. Nie było chętnych do udziału w programie.
 - „**Dostępne Mieszkanie**”, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych. Program na kwotę 28.002,78zł. w 2022r. Nie było chętnych do udziału w programie.

W zakresie zwiększenia dostępności „szerokiej” informacji poprzez wspieranie działań zmierzających do udostępnienia osobom z niepełnosprawnością nowych technologii pracownicy PCPR w Wieruszowie obsługiwali **System obsługi wsparcia finansowego SOW**, umożliwiający elektroniczne składanie wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON przez osoby z niepełnosprawnością. Przez system SOW złożono 13 wniosków.

W zakresie zwiększenia dostępności osób z niepełnosprawnością do różnorodnych usług wspierających

- PCPR w Wieruszowie kontynuował zatrudnienie starszego specjalisty pracy socjalnej ds. osób niepełnosprawnych,
- ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście zatrudnił 3 asystentów osób niepełnosprawnych.
- W ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych - „Razem łatwiej” realizowano **usługi asystenckie**. Usługi świadczyło 3 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych, 5 asystentów osoby niepełnosprawnej, 3 wolontariuszy wspierających, 1 spec.ds. usług asystenckich. Z usługi skorzystało 15 osób niesamodzielnych. Realizator usługi - TPD OM w Wieruszowie.
- Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonowały nadal uruchomione dzięki pozyskanym środkom EFS **mieszkania wspomagane**. W 2022 r. prowadzone były w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych - „Razem łatwiej”. Liczba miejsc w mieszkaniach wynosiła: 1 mieszkanie treningowe z 4 miejscami i 3 mieszkania wspierane dla 7 osób. Realizator usługi - SI KOS w Wieruszowie. Mieszkania mieszczą się w Wieruszowie przy ul. Ludwika Waryńskiego 8. Z mieszkań korzystają osoby niesamodzielne.
- Kontynuowano działalność Klubu „Być Razem” z 25 miejscami. W Klubie realizowano m.in.: zajęcia z arteterapii, poradnictwo specjalistyczne, organizowane były zajęcia wyjazdowe: wyjazdy na basen, wycieczki. Klub mieści się w budynku WTZ w Wieruszowie, ul. Sportowa 7. W 2022r. skorzystało z usług Klubu 30 osób, w tym 25 osób z niepełnosprawnością i 5 osób z ich otoczenia.

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego C** podejmuje się coraz więcej działań wyrównujących szanse osób z niepełnosprawnością w życiu codziennym, otwierając się także na nowe możliwości jakie daje obecna rzeczywistość (np. przystąpienie Powiatu Wieruszowskiego/PCPR w Wieruszowie do systemu elektronicznego składania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON – SOW). Pozyskiwane są środki zewnętrzne na realizację zadań na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Z analizy przekazanych kart informacyjnych wynika, że działania podejmowane w 2022r. w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu wieruszowskiego w dużej mierze przyczyniły się do spełnienia misji strategii tj. rozbudowy systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i rozwoju mieszkańców powiatu wieruszowskiego.

KIEROWNIK POWIATOWEGO
CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Wieruszowie

mgr Elżbieta Ochocka

10.03.2023